

трат, повного висвітлення, послідовності, обачності, превалювання сутності над формою, єдиного грошового вимірника [5].

Таким чином, нагляд за якістю фінансової звітності це процес контролю за дотриманням принципів складання та якісних характеристик фінансової звітності суб'єктів господарювання відповідно до діючого законодавства.

Список використаної літератури

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доп.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. — К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. — 1728 с.
2. Итыгилова Е.Ю. Институциональное и методологическое обоснование качества бухгалтерского учета и аудита: дис. ... докт. экон. наук: 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Е.Ю. Итыгилова. — СПб., 2015. — 444 с.
3. Полисюк Г.Б. Содержани екатегории «качество бухгалтерской информации» / Г.Б. Полисюк, Г.И. Сухачева // Международный бухгалтерский учет. — 2011. — № 47. — С. 39–46.
4. The Conceptual Framework for Financial Reporting [Electronic resource]. — Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2016/conceptualframework.pdf>.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.

УДК 657

Марина Воронова,
к.е.н., доцент кафедри
бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОБЛІК РИЗИКІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ринковій економіці властивий динамізм і висока ступінь невизначеності, а тому фактор ризику — невід'ємний атрибут підприємницької діяльності. Хоча в підприємницькій діяльності ризик присутній постійно, він недостатньо вивчений економічною наукою взагалі, та обліковою наукою зокрема.

Під «ризиком» у бухгалтерському (фінансовому) обліку, в основному, розуміють вірогідність настання події, що може призве-

сти до втрати суб'єктом господарювання частини своїх ресурсів, недоотримання доходів (прибутку) і появи додаткових витрат пов'язаних з такою подією.

На основі дослідження підходів до класифікації ризиків діяльності підприємств для цілей бухгалтерського (фінансового) обліку, визначено, що господарські ризики поділяються на підприємницькі (бізнес) ризики, ризики непідприємницької (некомерційної) діяльності та ризики, притаманні будь-яким видам і формам діяльності суб'єкта господарювання.

Так серед видів підприємницьких (бізнес) ризиків можна виділити: фінансові ризики (ліквідності, інформаційні, валютні; кредитний, процентний, портфельний; падіння ринкових цін (інфляційний); лізинговий і факторинговий ризики); юридично-правові (пов'язаний з низькою якістю законодавчих актів і несподіваними змінами в законодавстві); виробничі (виникають у зв'язку з вимушеними перервами у виробництві, вихід з ладу виробничих фондів, втратою оборотних коштів, несвоєчасністю поставки обладнання, сировини тощо); комерційний (внаслідок несподіваних змін у кон'юнктурі ринку й інших умовах комерційної діяльності); інвестиційний (обумовлений невизначеністю, непередбаченими обставинами в інвестиційній сфері); страховий (формування страхового фонду, управління останнім, а також власним майном, грошовими коштами і персоналом); інноваційний (що впливає з невизначеності в інноваційній сфері (починаючи від розробки інноваційної ідеї, втілення її в продукт, або технології і закінчуючи реалізацією відповідного продукту на ринку).

Щодо відображення в бухгалтерському (фінансовому) обліку підприємницьких (бізнес) ризиків, то можна стверджувати, що у МСФЗ немає спеціального стандарту, присвяченого розкриттю інформації про ризики, тим не менше цієї теми прямо або побічно стосуються кілька стандартів.

Фінансові ризики виділяються в окрему групу, вони досить докладно розглядаються в кількох стандартах, присвячених фінансовим інструментам.

Так, у стандарті МСФЗ 4 «Страхові контракти» Додаток А, фінансовий ризик визначається як «ризик можливого майбутнього зміни однієї або кількох визначених ставок відсотка, ціни на фінансові інструменти, ціни на споживчі товари, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності або іншої змінної величини, за умови, що у випадку нефінансової змінної величини, ця змінна не є характерною для сторони контракту»; а страховий ризик як «ін-

ший Ризик, ніж фінансовий ризик, переданий власником страхового поліса емітенту».

Надання інформації про географічні ризики здійснено у МСФЗ 8 «Операційні сегменти», до них відносяться ризики, пов'язані з бізнесом у конкретному регіоні, джерелом яких можуть бути розташування активів, розміщення ринків і клієнтів.

Природно-кліматичні ризики лише згадуються у зв'язку з сільськогосподарською діяльністю і представляються в МСФЗ 41 «Сільське господарство», до них належать: ризики несприятливого клімату, захворювання, повені, посухи, морози тощо.

Сутність і зміст ринкових ризиків розкритий у МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації, Додаток А. Так ринковий ризик визначено як «ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін».

Ринковий ризик включає три типи ризику: валютний, відсотковий та інший ціновий ризики. Валютний ризик визначено як «ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін валютних курсів; відсотковий як «ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок»; інший ціновий ризик як «ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку».

Також дане МСФЗ розкриває зміст кредитного ризику як «ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони» та ризик ліквідності як «ризик того, що суб'єкт господарювання матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу».

Отже у науковій літературі, присвяченій ризикам, представлений набагато більш широкий перелік підприємницьких (бізнес) ризиків, а тому перелік ризиків за МСФЗ потребує подальшого удосконалення.